

Aan de leden van  
de vaste Tweede Kamer Commissie  
van Sociale Zaken en Werkgelegenheid  
Postbus 20018  
2500 EA Den Haag

Den Haag, 30 mei 2013

AO WWB-onderwerpen  
Ref.: LCR/TK/13-0058/GvdM/BH

Geachte dames en heren,

Op 5 juni aanstaande heeft u een Algemeen Overleg gepland over WWB-onderwerpen. De Landelijke Cliëntenraad (LCR) vraagt uw specifieke aandacht voor de brief van de staatssecretaris over het zwartboek van de FNV. Het FNV zwartboek bevestigt het beeld dat de LCR heeft gekregen door de signalen die wij ontvingen van gemeentelijke cliëntenraden. De LCR vindt het zorgelijk dat gemeenten onzorgvuldig met de spelregels rondom werken met behoud van uitkering omgaan. Veelal is dit niet ten voordele van cliënten. De staatssecretaris wijst in haar brief nog eens op die spelregels. Verder verwijst de staatssecretaris naar het belang van een democratisch proces waarbij gemeenteraad en cliëntenraad hun rol spelen. Er wordt gewezen op de mogelijkheid van bezwaar en beroep. Tot slot zal de staatssecretaris de gemeenten op het zwartboek en haar brief wijzen. De LCR is van mening dat dit ontoereikend is.

*De LCR signaleert het volgende:*

- Gemeenten beschrijven, waarschijnlijk bewust, hun re-integratiebeleid niet expliciet en daarmee ook niet de eventuele invulling van werken met behoud van uitkering. Daardoor kan men, zonder enige verplichting, voor cliënten besluiten wat de gemeente meent dat het beste is voor cliënten. Zonder dat de gemeenteraad en WWB-cliëntenraad betrokken zijn geweest bij de vaststelling hiervan;
- Er zijn gemeenten die bewust in het midden laten of de opgedragen werkzaamheden plaatsvinden op basis van een tegenprestatie of in het kader van een (re-integratie)traject. Het werk leidt in de beleving van de cliënten niet tot grotere kansen op betaald werk. De maatregelen zijn generiek, het maatwerk is ver te zoeken en mensen worden groepsgewijs te werk gesteld;
- Cliënten hebben vaak geen idee hoe zij aan het werk kunnen komen. Zij kunnen daarom ook niet goed beoordelen waarom de gemeente meent dat werken met behoud van uitkering op een bepaalde plek hen ook dichterbij de arbeidsmarkt brengt. De inbreng van cliënten lijkt sowieso klein te zijn;

- Er is weinig ruimte voor initiatief vanuit mensen zelf die via gerichte werkervaring weer aan het werk willen komen.  
Als voorbeeld: een werkloze jurist kan beter stage lopen op een plek waar een beroep op zijn deskundigheid wordt gedaan dan aan de lopende band in een WSW-bedrijf. Deze cliënten vinden bovendien dat zij het werk dan afnemen van mensen die een WSW-indicatie hebben;
- Indien deze cliënten toelichting vragen waarom hen wordt opgedragen bepaalde werkzaamheden te verrichten met behoud van uitkering, dan wordt door de gemeente verklaard dat dit wordt opgevat als werkweigering. Vaak schikken mensen zich dan, uit vrees voor een sanctie. Zij voelen zich geïntimideerd omdat zij zich een verlaagde uitkering niet kunnen permitteren;
- Het valt op dat cliënten steeds minder vaak goede voorlichting krijgen en dat zij beslissingen niet meer op papier krijgen. Zij krijgen mondeling te horen wat moet en wat niet mag. Mensen weten dan niet meer hoe het zit en laten zich ook intimideren. Bezwaar- en beroepmogelijkheden vervallen daarmee;
- Tot slot blijkt dat gemeenten niet duidelijk zijn in wat wel of niet als additionele arbeid wordt beschouwd.

#### *Onderzoek Inspectie SZW nodig*

De LCR vindt dat het tijd wordt dat de inspectie SZW onderzoek instelt. Dit onderzoek moet een duidelijker beeld scheppen over de wijze waarop gemeenten met het werken met behoud van uitkering omgaan:

- Bestuurlijk: verordeningen, betrekken WWB-cliëntenraad;
- In de uitvoering (ruimte voor maatwerk, geven van voorlichting);
- Over de positie van de cliënten (ruimte voor eigen inbreng en initiatief, beschikken over trajectplan, krijgt besluiten schriftelijk).

Specifiek aandachtspunt is dat Inspectie SZW nagaat hoe gemeenten additionele arbeid definiëren. Hierbij moet tevens worden gelet op het dubbele belang van gemeenten om bijvoorbeeld de werkgelegenheid in de zorg en het groen af te bouwen. Cliënten die werkzaamheden in het kader van de WMO verrichten, verkleinen hun eigen kansen op werk. Zij breken onder druk van een sanctie hun eigen werkgelegenheid af door dit werk met behoud van een uitkering te doen.

De LCR vraagt zich bovendien af of de formulering van de criteria van additionele arbeid wel een gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Waarom zijn die criteria niet landelijk en is de toetsing regionaal? En zouden sociale partners en cliëntenraad geen rol moeten hebben vanuit een breder belang van een eerlijke werking van de arbeidsmarkt?

De LCR hoopt dat u de staatssecretaris vraagt om de Inspectie een onderzoek in te laten stellen.

Met vriendelijke groet,



G. van der Meer  
Voorzitter

**Samenstelling Landelijke Cliëntenraad**

- **Landelijke cliëntenorganisaties:** Vakcentrale voor Middengroepen en Hoger personeel / Christelijk Nationaal Vakverbond (MHP/CNV), Chronisch zieken en Gehandicaptenraad Nederland (CG-Raad), Centrale Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO), Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV, publieke sector), Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV, private sector), Landelijke Vereniging van Arbeidsongeschikten (LVA), Samenwerkingsverbanden Landelijk Overleg Minderheden (LOM), vertegenwoordiging cliënten GGZ, Platform VG.
- **Vertegenwoordigers van cliëntenraden:** cliëntenraden SVB en UWV
- **Vertegenwoordigers van de gemeentelijke cliëntenparticipatie:** Landelijk overleg cliëntenraden Sociale Zekerheid (LocSZ), Landelijk overleg cliëntenraden Sociale Zekerheid (LocSZ)/cliëntenraden G4, Landelijke Vereniging Dak en Thuislozen (LVDT).